СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 198. Джерзи Ситі, Н. Дж., пятниця, 26. серпня, 1927. VOL. XXXV. No. 198. Jersey City, N. J., Friday, August 26, 1927. THREE CENTS

НЕ ПОКИДАЮТЬ ПРОПАГАНДИ В СПРАВІ СТРАЧЕНИХ

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ ОРГАНІЗУЄ МЕЖИНАРОДНУ ОРГАНІЗАЦІЮ.

НЮ ЙОРК, 24. серпня. — Комітет, що провадив пропаганду за помилуванням Сакка й Ванцетті, не то що не думає перервати своєї діяльности, але й ще збирається її поширити. Сей комітет думає злучитися з подібними комітетами в ріжних краях Европи в великий постійний межинародний комітет для оборони памяти страчених.

Сей комітет постановив як першу свою мету добитися від департаменту судівництва подання до публичного відома всіх актів справи. В сій справі вже й почали адвокати організації свої заходи.

Заходи родини й приятелів страчених коло урядження публичних похоронів стрінулися з несподіваними перешкодами, коли властителі публичних галь у Бостоні відмовилися віддати галі на виставлення тіл. Родина мусіла лишити тіла в заведенню похоронним. Похорони тіл відбудуться в неділю сполудня. Комітет плянує похоронний похід, який має перейти попід „стейтовий дім".

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПЯТНУЄ РОБОТУ КОМУНІСТІВ.

КИНВЕНЦІЯ ЗА ПЕНСІЯМИ НА СТАРІСТЬ.

СИРАКЮЗ, Ню Йорк, 24. серпня. — На нинішній сесії стейтової Федерації Праці виголосив Метю Вол, особистий представник президента Вилиема Гріна, промову, в якій вказував делегатам на заходи агентів московських большевиків розбити американський юнійний рух. Він закликав стейтову Федерацію Праці допомогти краєвій організації поборювати заходи комуністичних агентів.

Довшу дебату викликала пропозиція делегата Кертиса добитися від стейту ухвалення закона про пенсії для робітників на старі літа. Конвенція постановила поставити справу як одну з важнійших точок дебат. Богато часу забрала теж справа обмеження судів щодо видавання судових заказів підчас страйків.

НАПАД БАНДИТІВ НА ПОЇЗД У МЕКСИКУ.

15 ЛЮДИЙ ВБИТИХ, МІЖ ПОКАЛІЧЕНИМИ ОДНА АМЕРИКАНКА.

ВАШИНГТОН, 24. серпня. — Кількасот бандитів напало на поїзд підприємства Південної Пасифічної Ко. коло міста Акапонети, в стейті Наяріттс. Підчас нападу вбито 15 осіб та покалічено кількадесятеро. Між тяжко покаліченими є американська дівчина Флоренс Андерсонівна. Другі Американці вийшли ціло.

ДЕРЖАВНИЙ ПРОКУРАТОР КРИТИКУЄ СУДИ.

ПОКЛИКУЄТЬСЯ НА СПРАВУ САКА И ВАНЦЕТІ ЯК НА ДОКАЗ.

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 24. серпня. — На зборах організації Торговельна Ліга Америки виступив Чарлз Тотел, федеральний прокуратор південно-ньюйорського округа, з критикою американського судового поступовання. Говорив він, що американське судівництво зорганізоване так зле, що воно справді приносить стид Америці. Як примір нездарности закона прокуратор показував на справу Сакка й Ванцетті.

ПРИЗНАЄ ЗАСТІЙ В ЦЕРКВІ.

ПРОПОВІДНИК ПРО „ЗВІЛЬНЕННЄ РОЗВОЮ".

НЮ ЙОРК, 24. серпня. — Чарлз Стелцел, який займається реорганізуванням церков, написав до місячника „Ворлдс Ворк" статтю, в якій показує на занепад протестантської церкви. Каже він, що ся церква виказує таке „звільненнє розвою", що се треба признати занепадом.

ОБЖАЛОВАНИЙ ЗА ВБИВСТВО БАТЬКА.

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 24. серпня. — Поліція каже, що Герберт Гендрикс признався поліційним детективам до вбитя свого батька, 70-літнього Едварда Гендрикса, якого тіло найдено в його помешканню дня 1. серпня. Тіло мало на собі сліди дикого знущання й завзятої боротьби з напасником. Поліція каже, що син подав як мотив злочину страх, що батько може сказати поліції про його зносини з власною 11-літною дочкою.

Гендрикс має жінку й ще одну малу дитину, які живуть тепер в Ірляндії.

ПОЛІСМЕН УТІКАВ ЗІ ЗАМУЖНОЮ ЖЕНОЮ.

КОЛАМБАС, Огайо, 24. серпня. — Місцева поліція арештувала нині Джозефа Девера, міського полісмена з Плейнфілда, в стейті Ню Джерзі, та паню Линду Бейч, жену богатого сталевого фабриканта з того міста, котрі втекли були з Плейнфілду, щоби жити разом на заході. Обоїх арештовано на домаганнє їх подругів.

Арештований полісмен має жінку й двоє дітий, та буде відповідати за покиненнє своєї родини. Пані Бейч каже, що вона теж винувата, що дала собі задурити голову, але вона сподіється, що її муж не буде такий дурний, щоби її взяти назад.

ШУКАЮТЬ ЗА ЛЕТУНАМИ БЕЗ ВИСЛІДУ.

САН ФРАНЦИСКО, 23. серпня. — Безуспішні пошукування за 7 американськими летунами, що вилетіли на перегони до Гонолюлю та що пішли шукати пропавших, не дали досі ніяких позитивних результатів. Богато кораблів уже навіть покинуло надію найдення пропавших та вернуло домів. Новим товчком для відновлення пошукувань була вістка, що з верха одної гори на одному Гавайському острові показався огневий сигнал.

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ УЛЕКШЕННЯ КОМУНІКАЦІЇ І ПЕРЕВОЗУ ТОВАРІВ.

ЖЕНЕВА, 23. серпня. — Розпочалася тут третя Інтернаціональна Конференція для улекшення Комунікації і вільного Перевозу Товарів. Конференція відбувається у Палаті Ліги Націй. Побиті демонструючими проти страчення Сакка і Ванцетті шиби заступлено спущеними шторами (заслонами) і червоними занавісами.

Президент конференції повитав американську делегацію, під проводом американського посла у Швайцарії, Вилсона. Підніс він велике значіння, яке має присутність делегатів Злучених Держав, які перший раз беруть участь у того рода міжнародній конференції, що відбувається за почином Ліги Націй. На конференції є присутні делегати Туреччини і латинських республик полуднової Америки, як Колюмбії, Куби Венецуелі, Сальвадору і Еквадору.

БУВШИЙ НАСЛІДНИК СЕРБСЬКОГО ПРЕСТОЛА, ЮРІЙ, УМИРАЄ.

БІЛГОРОД, 23. серпня. — Тутешні доктори надіються кожної хвилі смерти королевича Юрія, старшого брата теперішнього короля Олександра і бувшого наслідника сербського престола.

Королевич Юрій звісний був від многих літ зі свого розпусного і авантурничого життя по усіх столичних містах Европи, головно в Парижі і Відні. Був він наслідником сербського престола до 1908 року, коли то приневолило його сербське правительство зречися престола.

У згаданім році закопав він на смерть, у приступі злости, свого льокая у королівських стайнях. Стався скандал, заграничча преса розголосила сей вчинок королевича і його приневолено зречися наслідства до престола.

Від кількох літ терпів він на умову недугу, яка у послідних часі так розвинулась, що лікарі стратили надію на удержання його при життю.

УКРАЇНЕЦЬ КАПЕЛЯНОМ АМЕРИКАНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

На конвенції Джанставського „посту" Американського Легіону, що відбулася минувшого тижня в Ню Йорку, вибрано капеляном Українця о. Н. І. Волощука, сина парока української церкви в Гудсоні.

ГАНКОВ ШЛЕ ВІЙСКО НА ПОМІЧ НАНКІНГОВИ.

ШАНГАЙ, 23. серпня. — Правительство у Ганкові шле великі маси війска на оборону Нанкінга проти наступаючих північних війск генерала Сон-Чуанг-Фенга, який то послідний старається конче заняти се місце і бомбардує його з Пукова. Реакціонери у Шангаї а також чужинецькі промислові круги є дуже за тим, щоби Сон-Чуанг-Фенг заняв се місто, зайки прийде до повного порозуміння між правительством у Ганков і Нанкінг, бо тоді націоналістичні війска будуть досить сильні, щоби недопустити Сон-Чуанг-Фенга переправитись через ріку Янгце. Доносять однак, що націоналістичні війска Фенг-Ю-Гсіянга здобули Сухов-Фу, недалеко Шангаю і тому, коли се правда, для генерала Сон-Чуанг-Фенга не лишається нічого иншого як безпроволочно переправитись через ріку Янгце, щоби не мати відтятого відвороту.

Конференція правительств з Нанкінга і Ганкова, що тепер відбувається в Кіюканг, старається погодити розходячі інтереси обох націоналістичних груп, щоби вони солідарно могли виступити проти північних війск, бо лише у солідарности лежить ратунок націоналістичної справи.

УПРАВА СИНАГОГИ НЕ ХОЧЕ ПРИНЯТИ ГРОШЕЙ НА ЇЇ ВІДБУДОВУ.

ЛЬВІВ, 23. серпня. — Правовірні управителі жидівської синагоги в Бруховичах, коло Львова, не приняли грошей, на відбудову погорівшої синагоги, які зібрано з доходу з маскарадового балю, уряджено на згадану ціль.

Недавно погоріла у згаданім місточку синагога. Управа синагоги почала збирати між Жидами гроші на її відбудову. З причини, що фонди на відбудову, напливали дуже поволи, група місцевих жидівських жінок постановила урядити маскарадовий баль, з якого дохід мав піти на відбудову синагоги. Дохід з балю приніс більше грошей, як було потреба на відбудову синагоги, однак комітет синагоги не приняв зібраних грошей, по причині не лицюючого з поглядами правовірних Жидів способу їх зібрання.

БОРОДІН НА РОСІЙСЬКІЙ ТЕРИТОРІЇ.

ПЕКІН, 23. серпня. — Урядове заграничне повідомлення одержане тут доносить, що Михайло Бородін находиться вже на російській території, переїхавши Тунгван, на границі Шенсі і що є вже в дорозі до Москви. Бородін був дорадником націоналістичного правительства в Ганкові і покинув се місто 27. липня, виїхавши в невідомім напрямі. Про нього ходили поголоски, що лишається надальше в Китаю і що стане дорадником генерала Фенг-Ю-Гсіянга, що саме веде війну з північними війсками правительства у Пекіні.

ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ ПАВЛО ЯВОРСЬКИЙ УТІК З ВЯЗНИЦІ.

ПІТСБУРГ, ПА. — Утік тут на днях з повітової вязниці звісний у Дітройт бандит Павло Яворський, разом з другим бандитом, Джаном Васбіндером, який то послідний замордував одного мущину, що не хотів йому дати 25 центів. Оба опришки мали незадовго згинути на електричнім кріслі.

Перед своєю утечею постріляли вони двох вязничих стражників і наразили на небезпеку пострілення многих людей, що переходили улицею. Револьвери вручив їм якийсь чоловік, що утік з ними в авті, стоячим недалеко вязниці.

Ціла подія сталася у слідуючий спосіб: До вязниці зголосився незвісний чоловік і просив, щоби йому позволили побачитись з Яворським. Коли він розмовляв через грати з Яворським, несподівано витягнув він з кишені два револьвери і спрямував їх в сторону вязничих стражників і вязничних урядників. Опісля пересунув він зручно через грати згадані револьвери в руки Яворського і Васбіндера. Яворський почав сейчас стріляти і ранив двох стражників у рамена.

Опісля оба бандити почали утікати в напрямі головної брами, що вела на улицю Росс, напроти повітового суду Еллені, стріляючи по дорозі.

Прилетівши до брами, спіткали якусь жінку, яку хотіли усунути на бік, однак вона, переляканшися стріляниною, почувши стріли, почала бігти на поміч. Заки однак вони прибігли, Яворський отворив залізні двері, відібраними ключникови ключами і видістались з вязниці, почав бігти до авта, що стояло під вязницею, стріляючи по дорозі дальше, аж поки усі три не всіли до згаданого авта і не утекли.

Повідомлена поліція розпочала сейчас гнати за утікаючими, а детективи почали перешукувати усі спелюнки, думаючи, що Яворський сховався там між своїми приятелями. Усі пошукування поліції і детективів не увінчались ніяким успіхом. Бандити пропали без сліду.

Яворський, за яким пошукує також поліція в Дітройт, зістав арештований по обрабованню зі $102,000 авта, у якім везено гроші на виплату платні майнерам в Ковердейл, Па. Його засуджено за мбрд касієра компанії на смерть на електричнім кріслі.

Яворський має на совісти слідуючі злочини: Морд післанця Брикс Експресс Ко., підчас рабункового нападу на касу фірми Еїнсворт, при Дубоа і Франклін улиці, у Дітройт. Підозрівають його також о напад рабунковий на філію Пенінсулар банку, рівнож у Дітройт. Також мав він напасти на банк при Вест Енд евню, у Дітройт, і зрабувати там $30,000.

Поліція думає, що Яворський утік до Дітройт, позаяк туди ведуть усі сліди за ним.

АНАРХІЯ ОСТАТОЧНА ЦІЛЬ КОМУНІСТІВ

ТАК СКАЗАВ Л. ТРОЦЬКИЙ ДЕЛЕГАЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

МОСКВА, 24. серпня. — Саме тепер перебуває у Москві делегація Американської Федерації Праці. Підчас розмови з нею сказав до неї Л. Троцький: „Я перечу існовання демократії в Америці. Під плащиком політичної демократії", продовжав він, „у Злучених Державах править як найбільше сконцентрована диктатура капіталістів. Совітська система є противенстві до неї є диктатурою робучої кляси, яка не потребує дурити других що до свого дійсного характеру, бо комуністична партія уважає диктатуру пролетаріяту як переходову фазу, що веде до суспільности, що не буде потребувати ніякої влади тому, що вона буде опиратися на злуці продуцентів, вільних від визиску і клясових ріжниць".

Коли американські делегати запитали Троцького, чому у Совітському Союзі нема свободи бесіди і свободи преси, відповів він, що свобода преси у Злучених Державах є нічим иншим, як свободою заплачення двох центів за часопис, редагований буржуазними журналістами, платцями капіталістами. Совітський Союз не потребує обмежувати свободи преси. Всьо, що він робить, є лише не позволити своїм противникам посідати папір і друкарські машинни.

Дальше просив Троцький делегатів, щоби сказали Америкам, що: „Совіти не є такі злі і що, хоч комуністи є головними противниками приватної власности, однак, коли вони заключають договори з капіталістами, вони додержать їх чесно".

БРАТІЯНО ЗАБОРОНИВ ЗГАДУВАТИ ІМЯ КАРЛА В РУМУНІЇ.

БОГАТО ОФІЦИРІВ НЕ ЗЛОЖИЛО ПРИСЯГИ ВІРНОСТИ КОРОЛЕВИ МИГАЄВИ.

ПАРИЖ, 24. серпня. — „Управитель кампанії" принца Карла заявив тут, що премієр Братіяно заборонив згадувати у Румунії імя принца Карла. Він заборонив часописам конфіскатою, коли будуть згадувати імя прогнаного принца, а також приказав цензорови переглядати листи зза границі, чи не згадується в них про принца.

Братіяно грозить навіть, що проголосить Румунію республикою, коли королева, вдовиця Марія, перевела у дійсність свій плян відвідання принца Карла у Парижі.

Около 376 селян арештовано за се, що мали у своїм посіданню витинки з паризьких часописів, у яких містилась заява принца Карла, що він не зрікається прав до престола. У кофейних і ресторантах і иньших публичних місцях по цілім королівстві детективи арештують кождого, хто згадує імя принца Карла.

Міністер війни Ангелеско посварився з Братіяном через те, що коли йому Братіяно приказав усунути усіх офіцирів, що є прихильниками Карла, Ангелеско заявив, що у такім случаю мусілиби уступити усі офіцири аж до ранги полковника. Міністер війни не постарався також про те, щоби усі офіцири зложили присягу вірности королеви Мигаєви. Розпорядок зложити згадану присягу проголошено в навечерє празника св. Ілії, а більшість офіцирів, покористуючись урядовим святом, усунулись від зложення присяги новому королеви. Навіть третій член регенції, суддя Найвисшого Трибуналу, Буздуган, є противником Братіяна.

ШАЛЯПІН ПОКАРАНИЙ БОЛЬШЕВИКАМИ.

МОСКВА, 24. серпня. — Федорови Шаляпінови, світової слави оперовому співакови, відобрала Рада Народних Комісарів титул „народного артиста", який йому надано у першім роках панування совітської влади.

Сталося се по причині симпатизовання Шаляпіна з російською еміграцією.

Коли Шаляпіна питали в Лондоні, чи то правда, що йому мають відобрати сей титул, мав він сказати: „Се є поважна справа, бо я здобув сим титулом; я походжу з народу і співав для народу, а не для коней. Я ніколи не мав непорозуміння з совітською владою. Для мене є все одно, чи моє правительство є біле, чи червоне, царське, чи републиканське. Я не розумюсь на політиці. Я співаю для людей і не питаю їх, чи вони є білі, брунатні, або жовті".

СТРАЧЕННЯ ЖІНКИ ЗА ШПІОНАЖУ У СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

МОСКВА, 24. серпня. — Нині страчено тут паню Клепікову, яку минулого місяця засудив на смерть воєнний суд у Кронштаді. Страчення її наступило по тім, як Центральний Екзекутивний Комітет Совітського Союза відкинув її відклик о уневаження вироку смерти.

Паню Клепікову обжаловано за поміч її чоловікови, командантови Клепікови, у шпіонажі в користь Великої Британії. Клепікова розстріляно недавно; він признався на суді, що уділяв інформацій британському шпіонови у Фінляндії про стан совітської армії, а головно фльоти.

Засуд смерти, виданий недавно на генерала Аненкова і начальника його штабу Денисова, не буде виконаний. Аненкова засуджено перед кількома тижнями на смерть за то, що на Далекім Сході боровся проти Совітів від року 1918 до 1920.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" ([illegible])
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

І В ПРОГРАНІЙ Є ПОБІДА

Процес Сакка й Ванцетті вже покінчився. Принайменче, о скільки ходить о самих героїв сеї драми. Драма скінчилася трагічно. Герої погинули. Здавалобся, справа скінчена, скінчена сумно, невдачно, розгромом. І, як звичайно в случаю невдачі, найдуться люди, які пожалують своїх заходів, або може ще й каменем кинуть на тих, які їм порадили протестувати. Найдуться люди, які з невдачі ось такого одного протесту винесуть для себе науку, щоби на будуче до таких протестів не братися.

Власне про се пише нюйорський консервативний дневник Таймс:

„З цілої трагічної справи виринає один потішний факт. Ми мали тут один великий і потішаючий доказ, що любов справедливости ще є могучим мотивом у сьому краю. Колиб відкинути всі скрайности; всі видимі зусилля посунути справою суспільну революцію; поминути всі приватні образунки тих, що хотіли визискати славну росправу для особистих цілий або партійних плянів; — все таки останеться маса розумних і безінтересовних людей, які справа Сакка й Ванцетті захопила просто тому, бо вони боялися, що тут може зробитися якесь лихо, що люди, обжаловані за вбивство, може не зможуть доказати своєї невинности, що може американське судівництво буде сплямлене в очах світа. Кажіть собі, коли хочете, що ці думки й побоювання опиралися на похибці, та що в них було за богато чувства, але на всякий случай се було чувство похвальне й шляхотне. Вже то одно, що нині є в Злучених Державах визначні адвокати, які готові зацікавитися без власного інтересу обжалованими людьми з простого страху, що їм може статися несправедливість, повинно бути потішаючою думкою для всіх тих, які вірують, що лишень такою заздрісною чутливістю для прав найнизших людей можна забезпечити й утвердити демократію".

Инчими словами, успіх в сьому случаю лежить не в побіді, але в поширенню серед широких мас населення переконання, що кождий горожанин є заінтересований особисто, хоча не безпосередно, в вимірі справедливости в краю, в котрім він живе. Населення навчилося розуміти, що справедливість лежить в інтересі цілого краю, та що кождий горожанин обовязаний слідити за її виміром. Навіть хочби бути переконаним, що мимо протестів несправедливість все таки поповнено, вже самі протести заставили богато людей думати й слідити за виміром справедливости. Коли справедливість навіть остаточно потоптано, то не можна з того робити заключення, що всякі протести зайві. Таке заключення зробить тільки боягуз, а боягуз надається бути підданим абсолютної монархії або якоїсь по диктаторськи правленої держави.

НІМЕЦЬКИЙ ПИСЬМЕННИК ПРО БОЛЬШЕВИКІВ.

Сими днями зявилися в англійськім перекладі дві книжки німецького письменника Рене Фільоп-Мілера, одна з них під наголовком „Намір і обличча большевизму", друга: „Ленін і Ґанді".

В останній книжці автор дає порівнаннє між Леніном, творцем комунізму в Росії, та відомим гіндуським провідником Ґанді, що бореться за визволення зпід англійського панування Індії. Обох їх автор вважає виразниками мільйонової маси, на яку мало хто звертав увагу, поки її правдивого обличча не відкрили Ленін та Ґанді. Ці дві великі постаті відкрили світу, що посланництво Росії таке саме, як і Індії. В Росії і в Індії є така сама злоба, ненависть до европейської культури. В одної й другої злоба випливає з нездібности виробити власну культуру. Обидва ці вожди вважають, що все, що вони проповідують, є непомильним, абсолютно правдивим. Вони сходяться на пониженню й ганьбленню всього того, що цивілізований світ признає й поважає як европейську культуру. Ленін виступає проти західної Европи, а Ґанді взагалі проти всієї західної культури.

В першій книжці автор, на підставі своїх довгорічних студій, зроблених підчас проживання в Росії з першого дня большевизму, дає глибокий розгляд сути большевизму. В той час, як Европа дає багато місця розгляненню большевизму як політичної проблєми, Фільоп-Мілер звертає увагу, що політичні питання в большевизмі мають тільки другорядне значіння. На його думку, на перше місце треба поставити зусилля большевизму знищити в людині індівідуалізм та витворити на його місце колективізм.

Автор спостерігав та студіював всесторонне життя в Росії. Він спиняв щоденно свою увагу на духове життя народа, на шляхи розвою театру, письменству, музики, шкільництва та релігії.

Все, що сталося в Росії в добу большевизму та що й досі там робиться, звернено виключно на те, щоби знищити всяку індівідуальність, себто відрубність та ріжнородність поодинокої людини, а натомісць витворити нову „масову людину". Тому те, що сталося в Росії, є далеко більше й глибше за звичайну революцію. Воно не обмежується зміною політичної та соціяльної системи окремих верств населення. Там є прагнення до цілковитої перебудови людської натури, щоби на місце сучасного індівідуального типу витворити „вищий тип", тип колективної (збірної) людини.

Щоби здійснити своє завдання, комуністи стали механізувати (робити механічним) все життя та „стандаризувати", себто ставити всіх під один стрихулець.

Так як дореволюційна російська інтелігенція ідеалізувала все европейське, так большевики почали ідеалізувати американське життя. Стандаризація американського промислу захопила большевицькі голови. Вони не спиняються над „американізацією" промислів, але стараються поширити її на всі прояви людського життя. Письменство, різьбарство, будівництво, музика і т. д. на думку большевиків повинні бути стандаризовані. Большевицькі утопісти вірять, що вони цим шляхом дійсно перебудують життя людства після своїх комуністичних ідей та витворять нову породу людей, що будуть вести „нове життя, в новому світі.

В сьому лежить суть большевизму, після Фільоп-Мілера. Шукаючи шляхів до „нового життя", шукаючи своїх власних, оригінальних шляхів до переродження всього людства, большевики стають на тори якраз того американізму, проти котрого бореться американська поступова та демократична думка. Вони беруть з Америки ту механізацію, проти якої виступають і борються кращі американські учені, громадські та політичні діячі. Стандаризація життя приводить до матеріялізму, до заминання в масах почуття права, справедливости, любови до свого ближнього. Вона витравлює живу душу людську, а замісць того лишає людину холодною, бездушною машиною. Проповідуючи брацтво, рівність і свободу всім народам та працюючим масам, большевики на ділі стремлять до обернення їх в рабство машин. З живої, свобідної індівідуальної людини, вони хочуть утворити колективного раба, який має бути складовою частиною, окремою лише шрубкою, чи колісцятком у велитенській бездушній машині стандаризованого життя.

Відкидаючи й поборюючи в теорії індівідуальність людини, вони в той час розславлять своїх людей видатної індівідуальности, як приміром свого теоретика Леніна, який був необмеженим царем-деспотом, що безконтрольно панував над масами.

Характеризуючи большевицьку мету, Фільоп-Мілер говорить: „Большевицька ціль є більше ніж конфіскація приватної власности; вони пробують конфіскувати людську гідність, щоби все вільне обернути в орду безвольних рабів".

Не цурається правди мудрець,
Хоч вона й з уст дитинячих буде,
Так як в ніч, коли сонце зайшло,
Каганця не цураються люде.

І. Франко.

Хто в першій чвертині життя
Знання не здобув,
А в другій чвертині життя,
Майна не здобув,
А в третій чвертині життя
Хто чесним не був,
Той скаже в четвертій:
„Бодай я в світі не був!"

І. Франко.

Похожа свиня на коня, тільки хвіст не такий.

—o—

Живи для правди, для добра.

—o—

Добре роби, добре буде.

—o—

Доки не намучишся, доти не научишся.

—o—

Куди голка, туди і нитка.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за місяць липень 1927 року.

Від.	Члени	Каса від.	Разом	Від.	Члени	Каса від.	Разом
7	13.00	—	13.00	218	6.50	—	6.50
21	42.30	10.00	52.30	238	20.00	10.00	30.00
49	5.50	5.00	10.50	247	2.00	—	2.00
50	2.00	—	2.00	248	5.00	—	5.00
58	11.25	—	11.25	266	24.00	—	24.00
59	4.50	—	4.50	270	7.00	—	7.00
77	2.00	—	2.00	279	3.00	—	3.00
91	17.50	—	17.50	289	22.00	—	22.00
103	20.00	—	20.00	291	10.10	—	10.00
116	2.00	—	2.00	303	11.00	—	11.00
121	4.00	—	4.00	304	12.00	10.00	22.00
157	12.00	10.00	22.00	322	17.00	—	17.00
161	3.00	—	3.00	334	13.00	—	13.00
168	10.00	—	10.00	337	8.00	5.00	13.00
181	2.00	—	2.00	363	3.00	—	3.00
206	18.50	—	18.50	379	20.00	—	20.00
211	9.00	—	9.00				
217	71.75	—	71.75		433.90	50.00	483.90

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

на Сиротинець-Захист У. Н. Союза поза членами і відділами Українського Народного Союза за місяць липень 1927 року.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Вовнянська Марія $1.00

БОФАЛО, Н. Й.

Макара Іван 1.00

ОРЕНДЖ, КОНН.

Зборівська Анна 5.00

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Бундзяк Агафія 10.00
(Процент від Ліберти бонду).

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

З нагоди хрестин в домі гр. Мих. Поповича, 1139 E. 77 St., Cleveland, O., при забаві гром. Іван Гавриляк зібрав жертву на Сиротинець У. Н. С. Слідуючі гості зложили жертви:

Цьомик Іван $1.00
Ільків Іван 1.00
Мохнач Василь 1.00
Ярош Михайло 1.00
Гаврик Іван 1.00
Ліпніцький С. 1.00
Попович Михайло 50
Хромейко Н. 50

Разом $7.00

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Гром. Стадник Павло прислав до Гол. Канц. У. Н. Союза жертви на будову Сиротинця-Захисту У. Н. Союза, які зібрав на весіллю членицї Тов. Вільні Козаки, від. 116 У. Н. С., гром. Марії Паславської. Жертви зложили слідуючі:

Іван і Марія Гальчак (молоді) ..$2.00
Дідун Михайло 2.00
Калужняк Фелікс 2.00
Паславська Каролина 1.00
Паславський Йосиф, мол. 1.00
Лічко Андрій 1.00
Решетар Григорій 1.00
Стадник Павло 1.00
Терлецький Іван 1.00
Паславський Йосиф, стар. 1.00
Діяч Йосиф 50
Лічко Марія 50
Брувінська Анеля 50
Терлецький Н. 50
Єдлінський Іван 50
Кульчинська П. 45
Шутровська Леонтина 25

Разом $16.20

Загальна сума жертв поза відділами У. Н. Союза $40.20

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ ЖЕРТВ

на Сиротинець-Захист У. Н. С. по конець липня 1927 р:

Члени У. Н. С. зложили в липни 1927 р. $433.90
Відділи У. Н. С. зі своїх кас жертвували в липни 50.00
Жертви поза відділами Укр. Нар. Союза 40.20
Процент з банку від зложених жертв 226.93

В місяцю липни 1927 впливуло жертв на суму ......$ 751.03
По конець червня 1927 р. проголошено жертв на суму 26,809.48

По конець липня 1927 р. загальна сума жертв є $27,560.51

Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

Каіріє Мелек Кундж.

Залізний Алі.

(З турецького).

I.

Було то третього року світової війни, пора, коли дезертири й авантурники укривалися у глибоких лісах і непокоїли нарід. Були між ними страшні люде, але ніодин не мав поза собою такої кровавої слави, як залізний Алі. Слава його імени поширилась на села одної кази (округа), наче смертна темрява. Хто лише згадав за залізного Алі, діти зі страхом і з плачем ховалися за спідницями матерей; дівчата і жінки, які сміючись і балакаючи працювали в полі або від криниці несли тяжкі збани, всі вони розбігалися, наче стадо наполошених птиць, коли йшла бесіда про залізного Алі. Ба, навіть і в серцях найсміливіщих мужчин холонула кров. Наче яка грізна потвора обсадив він гірські яри, ліси і дороги і так перемінив їх у шляхи смерти. Коли він завзявся на кого, із ненавистю лише для нього зрозумілою, то смерть того не минула. Вирватись із рук залізного Алі було неможливо. Та його жертвам не судилася скора смерть. Після найріжніших мук посилав він їх душі на тамтой світ, закладав їм петлю на шию і вішав на першій ліпшій гиляці, або кидав їх у пропасть, і полишав там їх вимучене, розбите тіло. Жандармерія, що шукала залізного Алі, приходила майже все на час, щоби відрізати повішених або шнурами витягнути їх з найглибших ярів. Люде, що наставляли свої груди неприятелеві, не могли того робити супроти куль грізного опришка, що мав зі собою ледви шість людей. Якийсь незнаний жах стрясав руками сміливців і вони вертали з нічим додому.

Залізний Алі мав хатиночку у невеличкому селі Чінарліке, що лежало на скраю ліса. В тій хатині жила його ненька і його молода сестра.

Молодий комендант жандармерії одержав приказ зловити небезпечного опришка. Він гадав так зловити опришка, що спалив його хатину, а неньку і сестру увязнив. Потім видав приказ, щоби ніхто опришкам не дав хліба або якої небудь іншої поживи. Хто не послухав би приказу, мусів глядіти як із димом пішла його хата з усяким добром і самого його арештували.

Ще не застигли димлячі згарища Алієвої хати, як його кровожадна ватага наче вірли налетіла з гір у погоні за ворогами. Три дни і три ночі лунала долина від їх криків, похожих на скавуління ранених звірів. Боялися помсти залізного Алі, але нічо не сталося, ніхто не торкнув ні одного мешканця села, пастухи могли спокійно виганяти вівці на пасовище і не потребували боятися, що їм схоплять бодай одно ягня. Ба навіть від сільського аги (війта) не жадали хліба. Цілими днями не стрічав ніхто залізного Алі. Він укривався у темному лісі, у найглибших печерах. У прочутті нещастя питалися люде один одного, куди він пішов, що з ним сталося?

Вкінці стали лекше віддихати в селі Чінарліке. Деякі дівчата, що встали раннім ранком, щоби прати білля у недалекому потоці, відважились навіть переходити попри спалену Алієвову хату. Підібравши спідниці, ступали вони поміж спаленими цвітами і сумний то був образ. А ось їх дорога до потока. Нараз дівчина, що йшла попереду, пристанула. Широко розкриті очи спочили на землі. Вона стояла тут і дріжучи, ні слова не могла промовити. Товаришки її прибігли й питалися:

— Що сталося? Що сталося?

Дівчина вказала на землю. Тут була ще не засохла калюжа крови. Хто то міг пролити її? Дівчата пішли за страшним дороговказом і побачили, що вохкі сліди більшали, чим ближче вони підходили до скелі на скраю ліса.

Як прийшли тут, хотіли скрикнути з жаху. Але хоч уста отворились, ніодин звук не добувся з них, горло стиснулось із страху. Очи прислонили руками, щоби не глядіти на жахливий образ. Не могли поступитися ні кроком вперед.

На скелі лежало окровавлене людське тіло, обдерте з усякого одягу. Глибоко западені очи були отворені й гляділи у далечінь. Шкіра з голови, рук і ніг була обдерта. В серці стремів кинжал, вістря його зробило діру. Чорна, закипіла кров окривала рану.

Нараз одна дівчина скрикнула проймаючо. Трівожні голоси доходили аж до села. Всі бігли до скелі. Біля трупа найшли порозкидані шматки жандармського однострою. Зявилась кінна жандармерія. Вона сповістила: „Минулої ночи залізний Алі в головній місцевости кази напав на команданта жандармерії, що вертав з інспекції з пятьма своїми людьми. Коні також покалічено. Залізний Алі не журився раненими, забрав із собою вахмайстра, бо думав, що то командант, затягнув його аж до скелі, мучив, а як той уже майже спустив духа, затопив йому кинжал у серці".

Минув спокій. Жандармські патрулі ходили всюди. Начеб то могли найти опришків у сільських хатах. Ходили від одного аги до другого, казали собі подавати на стіл курий і баранів, але опришків не найшли. Щоправда, то тут то там мали невеличку перестрілку під лісом із грізним ватажком і його людьми, але то нічого не помагало. Заки ще затихли їх крики, вже з іншого боку зявлявся відділ опришків.

II.

Радні зібралися у каймакама (старости). Заволодів ними жах і лють. Всі одноголосно заявили, що тій кровавій забаві треба конче зробити кінець. Злощасного героя дня треба унешкідливити. Всі придумували над способом, як би то зробити кінець залізному Алієві з Чінарліке.

На згадку цього імени підвівся якийсь дідусь, що сидів у самім куті кімнати. Досі він не вмішувався у розмову. Одною рукою пригладжував свою сиву бороду, а другою перепускав між пальцями перли чоток. Тепер глянув на присутніх чистими, синіми очима; що йому надавали щось діточого й сказав: „Залізний Алі з Чінарліке, малий Алі, як то я його називав тому вісім літ, він мав би бути убийником і дезертиром? Ні, мої любі, скорше світ перевернеться. Алі не може зробити щось подібного".

Один із молодших людей спитав дідуся, якого знали всі мешканці кази, любили і поважали:

— Чому, бей-баба?*).

Запитаний був довгі літа начальником округа, до якого належало і село залізного Алі. Він сповняв свою службу совісно а вільний час провадив в крузі своєї родини, яку любив надівсе. Жінка і дочка не могли жалітися. Одинокою приємністю чоловіка було грати на тамбурі. А грав він дуже гарно на тім інструменті, як ніхто інший. Душа його не знала, що то злі почування, через уста його не перейшла ніяка брехня. Тому то і тепер очи всіх спочивали цікаво на устах старця. Він боронив залізного Алі, на його думку був він чистий і незаплямлений, а преці́нь він свої руки окровавив щойно недавним злочином.

Бей-баба став розказувати:

— Буде тому одинацять літ. Я був ще тоді начальником кази. Чінарліке лежить біля головної місцевости, де я урядував. Село, як усі знаете, лежить на скраю великого ліса. Його білі хатки серед цвітучих садків, розкинені на підгірю, що любо глянути. Потічок, що пливе попри село, доповняє цю мальовничу картину. Я все любив глядіти, як у потоці стояли голови завязані в хустках, а спідниці підгорнені вгору. Сильними руками прали вони білля на каміннях, що від прання вже наче виполітерувані. Їх гарні постаті і милі лиця пригадували русалки з казок. Вода того потічка бе з джерела в скелі, укритої в тіни ліса. Тому, що земля там вохка, ростуть там ріжні цвіти і ріжне зілля зараз біля джерела, а декілька деревець похилилося над самою водою. Так творять вони наче парасолю над чистенькою водою й тому вона дуже холодна. На цілій своїй крутій дорозі через долину потічок такий чистенький і прозорий, аж геть до того місця, де впадае до великої ріки.

Я любив ходити тою лісною дорогою все попри потічок, на плесі якого все цвили жовті або білі водні лелії, а на березі пишались цвіти всяких красок і запахів. Це тінисте джерело, жінки з рожевими лицями, цвитучі береги, білі хатки, окружені пишними огородцями, а вкінці великі, тихі ліси, яких запах заповняв мої груди, все те говорило мені, що жию в щасливих часах.

На весну зайшов я до села. Не лише, щоби пізнати околицю, полишився я там, але й тому, щоби відкрити найкращі села.

Одного чудового весняного ранку йшов я здовж потічка і впивався запахом цвітів, листя і трав. Сонце ще було не зійшло, лише рожева заграва падала на лице природи, цілунок, то тут, то там, на лиці коханої. З корчів дикої рожі обіч дороги доходив до мене сильний запах і мішався із співом соловейка.

Нараз я пристанув і наслухував. Інша музика доходила до мене, дивна, божеська музика. Від озера аж до дороги чути було ті звуки. Я не міг їх відріжнити від співу соловейка; вони зливалися з журчанням потічка у досконалу цілість. Тих кілька хвилин здались мені найдорожчими в мому житті. Ця музика очарувала мене, я наближався до привабливих звуків і побачив чоловіка, що сидів на скелі. Був ще майже дитиною. Грав одушевлено на джурі*). Хоч я здержував віддих, щоби не перервати такої ідилі, ногою торкнувся я каменя і розмріяний хлопець схопився зараз, усе ще з джурою у руці. Тепер побачив я гарну струнку стать; широкі, короткі штани не сягали навіть по коліна, підпоясаний був широким червоним поясом, а поверха синій, вишиваний чепкін (короткий сірак), гострокінчастий фез прикрашувала оя (цвітки з шовкових ниток, прикріплені до шапки, згл. до фезу).

Як хлопець побачив мене, лице його зарумянілось і він сказав:

— Не гнівайтеся, пане, що я зараз не встав, бо я вас не бачив.

Я підійшов до нього:

— Нічого, сину, твоя музика така мила, цвіти та і гарні.

*) Так титулують у Туреччині старих людей, яких шанують.

*) Струнний інструмент.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

—o—

ЯК ВІДБУВАЛИСЯ ВИБОРИ В СТАРІМ КРАЮ.

З рідного села Дичкова в Галичині пишуть мені про останні вибори таке:

Перед виборами приїхали до нас жандарми і комісарі з „бялим орлем" і почали страшити людей, щоби при виборах так голосували, як схоче пан староста, та щоб і дальше господарив у нас накинений старостою війт. Але не так сталось, як бажали собі польські комісарі і жандарми. Громадяне Дичкова не перелякались їх криків і трималиєь солідарно при громадських виборах, так, що вибрали своїх 18 радних, а Поляки вибрали лише 6 своїх. На польських радних голосували Жиди і жидівські наймити. Борба при громадських виборах велась головно о те, щоби місцеві громадяне могли самі управляти своїм добром, а не щоби ним розпоряджав накинений громаді війт, польський наймит.

Сей то війт продав місцевим зайдам Мазурам громадську площу під будову „косцюлка". Сю площу дарувала ще за Австрії місцева громадська рада під будову Укр. Народного Дому у селі. За порадою священика і ще декого удались наші громадяне до війта, щоби, коли продав Полякам площу під будову косцюлка, продав також і Українцям-громадянам злотих площу під будову читальні. Рад не рад мусів він се зробити і продав нам за 800 злотих площу, під будову читальні. Поляки внесли однак протест проти тої продажі, бо кажуть, що Народний Дім буде сусідувати з костелом і через те вони не будуть могли спокійно молитись у костелі. Українці внесли також протест до повітового суду, опираючись на тім, що накинений громаді війт не мав права продавати площі під костел. Покищо не розпочинають у нас ще будови „косцюлка" і тому побачимо, що дальше станеться, бо по виборах наказний війт буде мусів уступити, а вибрана громадська рада ледви чи пристане, щоби Полякам продавати площу під костел.

Оттак бідує наш український нарід усюди і в Галичині і на Буковині і на Закарпаттю, а також і на великій Україні, а головно тому, що не має свого власного уряду, а управляють ним чужинці, як Поляки, Румуни, Жиди і Москалі. Але є надія, що і в наше віконце засіяє сонце і що ми дочекаємося свого власного уряду на усіх українських землях.

Йосиф Крук,
Мілборн, Н. Дак.

—o—

БІЛИЙ КРУК.

(В альбом укр. большевикам в Америці).

Вам казано — любіть братів,
Діліть добро, не будьте псами,
Бо Бог в рабах запале гнів
І піде вас судить з рабами
І вчине суд страшний над вами!
О. Олесь.

„Товариші рабочі, проч з інтелігенцією, проч з націоналізмом, проч з церквою, на гак попів, ані цента українським інвалідам, бо вони зрадники всесвітного інтернаціоналу, бо бились проти большевиків.

„Ми, товариші, не смієм дати цента на так звану Рідну Школу, бо там будеться виховувати попів, професорів та пропагандистів національного шумовиння. Проч з ними!"

З такими кличами большевицькі бесідники перелітали з міста до міста, по цілій Америці та Канаді, та проголошували отсі, висше наведені фрази. Просвічена людина, що прислухувалась таким кличам, думала, що це вже певно якийсь демон мститься над нашим народом; дехто сміявся і казав: Та най хлопці поскачуть; може і з них будуть колись люде. Дехто з радикальних кругів казав: Та хай пропагують комунізм, але український, не московський большевизм. На загал українська суспільність не реагувала на цю московську пропаганду лише тому, що шанувала свою народну гідність і не хотіла себе понижати перед американським світом.

Нараз, мов грім з ясного неба, рознесли блискавкою телеграми вістку, що счинився розлам в комуністичній партії між українськими а московськими комуністами. Міністер освіти, Шумський, зірвав з нахабними Москвинами. Це оден з немногих білих круків в большевицькім раю, що кинув під ноги дикій Москві рукавицю, і цим визвав на двобій Москву. Він явно і славно став перед лицем московських демагогів і сказав:

„Кати, досить ви вже напилися української крови. Досить знущань, досить поневолення та визиску, чаша нашого горя вже переливається вверх, у нас нема вже слів, бо висохли очі. Терпіти вже годі!

„Україна мусить бути самостійна республика, мусить мати свою валюту, свою фльоту та свою власну армію, а з Москвою може бути в союзі тільки у военнім часі, то е, коли на Україну йде ворог війною. Тоді Москва малаб помагати Україні, іншої злуки в нас не може бути!"

Щож на те дика Москва? Вона ніяк не хотіла погодитись зі світлою думкою українського комуніста Шумського та почала завзято переслідувати усіх однодумців Шумського, висилаючи їх на Сибір та саджаючи до тюрем.

З другої сторони за Шумським станули міліонові маси українського селянства, і піде бій на життя і смерть, і хочемо вірити, що як шотляндський Роберт прогнав анґлійські війська з Шотляндії, так Шумський прожене з української землі всяку московську дич.

Щож на це наші американські большевики, що так завзято розпинались за матушку Расію! На що здались ті ваші гарчання, ті вигуки, ті наклепи та розбивання громадських зборів! Чи не ганебно напятнували ви себе перед лицем опінії чесного громадянства? Дивіть, як чесний комуніст Шумський пятнує вашу покровительку Расію, та збирається вас, юродивих, разом з нею загнати на Камчатку.

Українська суспільність повинна радіти, що українські комуністи дали здорового копняка Москві, там у рідні краю, бо в Америці, як ми переконалися, нема українських комуністів, але є тільки московські наймити.

В. Гасій,
Трентон, Н. Дж.

—o—

ДЕЩО ПРО ТЯЖКІ КЛОПОТИ НАШОЇ ЖЕРТВЕННОСТИ.

Переглядаю я сторінки Свободи за всіми проявами української жертвенности й у кождім просто числі находжу докази своєї думки, що наш нарід треба зачислити межи щедрі народи. Звіти з жертв на ріжні місцеві цілі в старім краю добре свідчать про се. Видно се також по місячних звітах Обєднання. Навіть коли в який місяць загальна сума жертв не є велика, навіть у сьому я бачу доказ великої жертвенности нашого народа, а бачу се тому, бо знаю, з якими трудностями приходиться боротися Обєднанню в збиранню жертв. Про одну з тих трудностий я хочу росповісти один факт.

Одної неділі наш парох, о. Пристай, котрого хтось раз рівняв з відомим патріотом бл. п. Таньчкевичом, став так говорити на проповіди: „Дорогі ґазди й ґаздині. Прошу вас, не відмовте помочи старому краеви. Хто що може, най дасть при виході з церкви. Вас, двох ґаздів, прошу, станьте з тацами й збирайте жертви, порахуйте й запишіть собі. Зобачимо, кілько зможемо зібрати й вислати до Обєднання".

Нарід вислухав сих патріотичних слів, повірив їм і зложив сорок кілька долярів. Нарід вірив, що гроші будуть вислані до Обєднання. Люди тішилися, що боротьба чорного інтернаціоналу проти Обєднання вже притихла та що й наша громада може прилучитися до гурту цілого народа. Дехто не мав гроший при собі та питав, чи не можна буде донести пізнійше.

А тут на другу неділю, як грім з ясного неба, лунає по церкві голос, що гроші вже вислано, але вислано їх не до Обєднання, але на руки єпископа Богачевського.

Що ділялося в народі, кождий може собі легко представити. Я не потребую навіть сього додавати, бо кождий знає, як почувається людина, котра спускається на чуже слово та на нього дає жертву, а відтак бачить, що дану йому обіцянку не сповнено, що кервавицю чорнороба забрано йому, а волю чорнороба зневажено.

Я не потребую теж говорити, що наш нарід добре зрозумів, чому вживано фірми Обєднання для збирання жертв, а не фірми єпископа Богачевського, якому сі жертви післано. Кому в сей спосіб дано добре свідоцтво: єпископови чи Обєднанню?

Нарід питається далі: Чому жертви післано на руки єпископа? Яку ціль малося осягнути висилкою сих гроший на руки єпископа? Для чийого добра се зроблено? Чи се зроблено для нас, жертводавців? Чи може сього потрібує старий край? Чи може хтось зовсім инчий?

І нарід питається далі: То за миле око єпископа дбають, а за те, що нарід подумає собі про такий поступок, за те не дбають? Коло єпископа в далекій Филаделфії заходяться, а за нашу думку на місці тільки дбають, що за торічний сніг?

Підносяться наконець в народі голоси: Люди, гроші зібрано від нас для Обєднання! І на руки Обєднання вони мають бути вислані! Доложім старань, щоби гроші були вислані так, як нам говорено тоді, коли від нас брано жертви!

Я питаюся: Чи маємо ми попустити свою кервавицю?

Іван Сидорович,
Бофало, Ню Йорк.

ДЛЯЧОГО ЖИЄ ЖІНКА БОРОДІНА?

ШАНГАЙ, 23. серпня. — Ченґ-Цо-Лін, голова правительства в Пекіні хотів стратити жінку Бородіна, а коли американський сенатор просив о дарування їй життя, китайський диктатор сказав до нього: „Коли ви, мешканці заходу, так дурієте за вашими жінками то я її не страчу, хоч вона заслугує на се".

Сенатор Бінгем, вставляючись за Бородіновою, жінкою бувшого дорадника правительства в Ганкові, сказав Ченґ-Цо-Лінови, що коли стратить Бородінову, цілий захід буде уважати його за звіря і варвара.

—o—

БАНКИР БУЧКО СТАРАЄТЬСЯ О СВОБОДУ ДЛЯ СЕБЕ.

ЛЕНСИНҐ, Миш., 21. серпня. — На днях внесено тут просьбу о увільнення за запорукою Івана Е. Бучка, бувшого провідника у міській раді в Гемтремк а також звісного банкира, заки найвисший суд стейту Мишиґен не розгляне його відклику (апелю) в справі признання його винним убийства фармерського робітника.

Се убийство мало місце на фармі Бучка в повіті Мекомб. Бучко відбуває тепер свою кару у вязниці в Джексон.

В суді.

Судця: Чи вам не встид! Вже двайцятий раз стоїте тут в суді! Чи не ганьба?

Обжалований: Та не знати чого?! Ви, пане суддя, сидите тут ціле життя, а я нічого вам за те не кажу.

277 КОРОЛІВСЬКИХ КУХАРІВ.

Куховарство важна і нелегка річ. Людина саме тим м. і. відріжняється від усіх інших сотворінь, що їсть варені страви. Тож не дивота, що від найдавніших часів люде старалися удосконалити куховарську штуку.

Кухарі і поети родяться, — сказав хтось. Ґрімо деля Реніер сказав: „Кухар, якому нічого не можна би закинути, буває рідше, як великий поет". А Рабеле (автор славного твору „Ґарґантуа і Пантаґруель") признався: „Колиб мене хто спитався, чим я радше хотів би бути: славним поетом чи славним кухаром, я копнув би Пеґаза (старинні Греки уявляли собі поезію як крилатого коня Пеґаза) і з одушевленням схопив би за вареху".

Тому кухарі все зазнавали великих почестей. Навіть цинік Кратес (грецький граматик і критик, жив у II. столітті перед Христом) знав оцінити заслуги кухаря:

— Дай твому фільозофові три оболі, твому лікареві одну драхму, а твому кухареви один талант, радить він.

Отже кухар у нього стоїть на першім місці.

Марсіяль (римський поет, родився 40-го року після Хр. у Більбіліс в Еспанії, за часів Нерона прийшов до Риму, помер 100-го року), що в своїх сатирах не щадив і найвизначніших людей, схиляє голову перед куховарським мистецтвом, а кухарів називає „Реґес куліне" — королями кухні.

У „Руській Правді" Ярослава Мудрого сказано: „Хто вбє боярина або боярського сина, заплатить вісімдесять гривень, хто вбє кухара, конюшого або княжого чуру, заплатить 40 гривень". Отже кухар у тих давних часах варт був на Украіні пів боярина. Це дуже богато значить у таких патріярхальних часах.

Кухарі є щось більше як поети; вони є світочами цивілізації, мірилами культури; виобразування їх іде рука в руку з удосконаленням культури. Часи, які в історії називаються „золотими", записані також найкращими представниками куховарства.

В Перзії вже дуже вчасно процвітало куховарство. Король Дарій, що був найбільшим смакуном у тих часах, мав цілу армію кухарів. Поміж полоненими, яких узяв до неволі Парменій (один із полководців Олександра Великого) при здобуттю Дамаску, було **не менше, як 277 кухарів короля: 109 невільників для приношення і відношення страв, 70 підчаших, що подавали вино, а 17, що подавали воду, 40 невільників, що мішали вино, а 66, яких завіданням було вити вінці і цвіти довкола чаш і мисок.**

Не меншими любителями куховарських ласощів були сибаритські[1]) Греки. В часах Перікля (грецький державний муж 493—429 перед Хр.) куховарство також стояло дуже високо; воно тоді значно удосконалилося. Найславніші кухарі в Атенах і Сиракузах були тоді: **Панталем, Зофон, Сімонактід, Еспінет, Епірік, Мосхіон і Апатон.** Їх називали плеядами[2]) сімома зорями куховарства.

Король Деметрій Фалерейський уладив раз пир, такий величній, що його кухар Мосхіон, якому король подарував останки з того пиру, — купив собі за них три хутори. Крім названих кухарів годиться ще назвати **Терайона й Евтертіона.** Останній був улюбленим кухаром короля Антіґоноса. Коли цей кухар придумав раз для короля якусь нову страву, Антіґонос іменував його ґенералісімусом усієї своєї армії. Такесаме стрінуло поета (драматурґа) **Софокля** після першої вистави його „Антіґони". Тоді Атенці вибрали Софокля одним із Періклевих полководців. Це доказ, що тоді добрий кухар був варта щонайменше стільки, що ґеніяльний поет. Про Антіґоноса розказують, що один цинік[3]) просив його: „Пане, я гину, дай мені каплю вина!" „То не є королівський дар" — відповів король. „Коли так, то подаруй мені цілу бочку" — просила спрагнена душа. — „Це, мій сину, не є зовсім цинічна просьба" — відповів король і бідачисько не дістав ні одного ні другого.

Один грецький кухар, якого імя — на жаль — лишилось незнане — умів — як кажуть — так подати безрогу, що з правого боку була варена, з лівого печена, а в середині начинювана, хоч не пороз її.

Коли Римляне завоювали Грецію, пішли до Риму з грецькими бесідниками, фільозофами, софістами і поетами також грецькі кухарі. У Римі, як там зосереджено всі скарби світа, куховарство розвинулось до такого степеня, що нині ще мусимо подивляти його. **Батьківщиною найліпших кухарів у старину була Сицилія.** Одним із найславніших є прибічний кухар цісаря Нерона, Трімальціон (знаний з творів Петронія). Той чоловік, що річно діставав платні шість талантів (около 3 тисячі долярів), вмів звичайну рибу приправити як найціннійшу (коли такої не мав під рукою), що найліпші знавці-смакуни, не пізнали, що то звичайна риба. Вмів також приправити мясо вепрове, голубів, качок, фазанів і т. д. так штучно, що одно здавалось смаком похоже на друге.

У середньовічних часах кухар стояв „на вершинах слави". Бо колиб не так, то як в 1447 році був би зважився кухар ґрафа Епштайна післати ґрафові Оттонові Сольмському листа з визовом. Талевен, прибічний кухар короля Карла V. і Карла VI. (французького) зазнавав такої великої поваги, що прибічна королівська ґвардія мусіла йому віддавати честь. Тойсам кухар на спілку з Плятіною (латинський автор із XV-го століття) написав книжку про найліпші соси і раґу тих часів.

Генрик VIII., анґлійський король, іменував свого кухаря бароном, за те, що подав йому в пору (хоч король уже не надіявся того) печене порося.

В 1470-ому році Джордж Невіль (брат славного Варвіка Невіля — знаного з війни Білої і Червоної Рожі) з нагоди свого іменовання архиепископом Йорку уладив величавий пир. На пир подали: **6 биків, 80 волів, 300 безрог, 3,000 телят, 3,000 гусий, 3,000 каплунів, 4,000 курей, 4,000 голубів, 100 кріликів, 200 фазанів, 500 куропатвів, 4,000 глухань (тетерви), 4,000 качок, 8 морських телят (тюленів), 40 черепах, 300 щук (щупаків), 1,200 раків і 200 великанських морських раків (гомарів).** При приладжуванню того пиру було занятих **61 управителів кухні, 570 кухарів і 1,500 помічників (хлопців). Ледви вистарчило 104 бочки вина і 300 бочок пива, щоби вгасити спрагу гостей.** Спис страв того неабиякого обіду ще нині переховується в державному архіві в Лондоні.

Одним із найславніших кухарів XVI. століття був кухар кардинала Карафи; своїм славним куховарським мистецтвом прославив цей кухар того кардинала. Без нього певно кардинал не був би славний. Кухар Бекінґемського герцоґа зробив паштет, на якому посадив карлика Джефері Годсона, який на 24-ому році життя був високий на дві стопи. Так прославлений карлик був потім на службі короля Карла II. і помер на 63-ому році життя у вязниці, за те, що дав себе втягнути в протидержавну змову.

[1]) Сибаріс, місто в долішній Італії (засноване Ахайцями в 8-ому столітті перед Хр.), вийшло в приповідку завдяки своїм грецьким мешканцям (Сибаритам) тому, що вони любили богато їсти. В 510-ому році зруйнував це місто Кротон. Відси й сибаритизм — обжирство.

[2]) Плеяди — сім дочок Атляса і Плейони; по смерти помістив їх Зевес на небі як сім зір.

[3]) Цинік — грецьке насмішливе прізвище прихильників фільозофічної секти (основаної Антістеном 380 року перед Хр. в Атенах). Циніки добачували ідеал чесноти у найбільшій незалежности від зовнішнього світа, а при цьому самі занедбували зверхню поваґу, чемність. Звідси цинічний (песький а властиво сукин) — безсоромний, непристойний. Цинізм — занедбання зверхньої приличности, безсоромність.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за місяць липень 1927 року.

ВІДДІЛ 7.

Бр. Сошествія св. Духа в МкАду, Па.

Жертви з каси відділу .... $—
Жертви від части членів проголошено.
Дісламо від членів $13.00

Разом $13.00

Пухир Петро $1.00
Гладиш Антін 1.00
Капітула Дмитро 1.00
Костик Роман 2.00
Костів Йосафат 1.00
Нітрян Іван 1.00
Паламар Василь 1.00
Пухир Семан 1.00
Ковик Тимко 1.00
Нестер Николай 1.00
Стецовян Дмитро 1.00
Петрецький Петро 1.00

ВІДДІЛ 21.

Тов. Запорожська Січ в Бріджпорт, Конн.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.
Дісламо від членів $42.30
Дісламо з каси відділу 10.00

Разом $52.30

Чубіняк Микола $1.55
Червак Григорій 1.55
Гаврилюк Василь 2.00
Коцан Николай 1.55
Косик Василь 1.55
Левкович Петро 1.55
Мильчановський Петро 1.55
Поточняк Семен 1.55
Пітчемний Стефан 1.55
Смик Лукаш 1.55
Смик Теодор 1.55
Садовець Петро 1.55
Глинка Анна 1.50
Ґрех Стефан 1.55
Мартинів Іван 1.55
Біленький Микола 1.55
Боднар Петро 1.55
Гулячок Михайло 1.55
Дзік Бесі 1.55
Любинець Іван 1.55
Сосницький Стефан 1.55
Варський Василь 1.55
Юзів Михайло 1.55
Гайвин Роман 1.55
Миник Марія 1.55
Шевчук Теодор 1.55
Федик Михайло 1.55

ВІДДІЛ 49.

Бр. св. Михаїла в Торонто, Онт.

Жертви від части членів проголошено.
Дісламо жертви від части членів $5.50
Дісламо жертву з каси відділу 5.00

Разом $10.50

Богонюк Григорій $1.00
Яцків Микола 1.00
Дзюрман Михайло 50
Гнідий Гнат 1.00
Юречків Николай 1.00
Подлужевич Михайло 1.00

ВІДДІЛ 50.

Бр. Благовіщення в Деслодж, Мо.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.
Дісламо від членів $2.00

Разом $2.00

Кондрат Теодор $1.00
Коробій Іван 1.00

ВІДДІЛ 58.

Бр. св. Петра і Павла в Ютіка, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.
Дісламо від членів $11.25

Разом $11.25

Гарматюк Лука $1.00
Кіман Михайло 1.00
Дацковський Михайло 1.00
Книгницький Володимир 1.00
Клачко Яким 1.00
Ликтей Петро 1.00
Ликтей Ева 1.00
Матвіїв Демян 1.00
Грибіняк Ілько 1.00
Сороковський Іван 1.00
Кашубов Александер 1.00
Кроковський Сергій 25

ВІДДІЛ 59.

Тов. Українська Січ в Бріджпорт, Конн.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.
Дісламо від членів $4.50

Разом $4.50

Максимів Іван $1.00
Глива Іван 1.00
Шиманський Мартин 1.00
Кузів Василь (ст.) 1.00
Сливінський Петро 50

Замітка: В поіменнім звіті жертводавців за май 1927 р. було проголошене імя жертводавця Постолівський Дмитро, а має бути правильно Постоловський Дмитро, який жертвував на Сиротинець-Захист У. Н. Союза одного доляра.

ВІДДІЛ 77.

Бр. св. Стефана в Йорквіл, Огайо.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.
Дісламо від членів $2.00

Разом $2.00

Побуцький Іван $1.00
Стахняк Михайло 1.00
Собусь Тимко 1.00

Замітка: В поіменнім звіті за місяць квітень 1927 р. зайшла похибка в проголошенню імени жертводавців сего відділу. Випущено імя члена Побуцького Івана, якого повисше проголошено. Імена членів були мильно проголошені, а правильно мають бути, як слідує: Ясевич Йосиф, Яцейко Василь, Ривак Данько, Хоміцький Іван, Ходань Теодор і Москаль Олекса, котрі зложили на Сиротинець-Захист У. Н. Союза в квітни 1927 року по $1.00.

ВІДДІЛ 91.

Бр. св. Володимира в Мікіс Ракс, Па.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.
Дісламо від членів $17.50

Разом $17.50

Андрейчин Данило $1.00
Блонар Михайло 1.00
Файфоревич Петро 1.00
Гунька Тома 1.00
Козак Стефан 1.00
Караман Михайло 1.00
Кричевський Фільке 1.00
Кричевський Франко 1.00
Кричевський Людвик 1.00
Луцьович Петро 1.00
Мельничук Теодор 1.00
Морозович Михайло 1.00
Павлішевський Теодор 1.00
Пузунь Михайло 1.00
Вишатицька Марцеля 50
Сидір Марія 50
Дюк Анастазія 50
Козак Анна 50
Косяк Марія 50
Морозович Анастазія 50
Шпак Катерина 50

ВІДДІЛ 103.

Тов. ім. Івана Франка в Мілвокі, Віс.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.
Дісламо від членів $20.00

Разом $20.00

Стецик Павло $1.00
Березовець Іван 1.00
Борис Данило 1.00
Гірський Іван 1.00
Голищинський Іван 1.00
Герасимович Пилип 50
Газала Андрій 1.00
Ющак Василь 1.00
Ковтун Андрій 1.00
Патер Михайло 1.00
Пунько Іван 1.00
Петричко Микола 1.00
Танів Теодор 1.00
Борсук Федор 1.00
Гасек Іван 1.00
Глушко Іван 1.00
Яремчук Василь 1.00
Колодрубець Василь 1.00
Магеровський Іван 1.00
Сквир Антін 1.00
Члени зложили дрібн. жертвами 50

ВІДДІЛ 116.

Тов. Вільних Козаків в Трентон, Н. Дж.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.
Дісламо від членів $2.00

Разом $2.00

Вольчинський Михайло $1.00
Думанський Михайло (стар.) 1.00

ВІДДІЛ 121.

Бр. св. Михаїла в Ром, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.
Дісламо від членів $4.00

Разом $4.00

Баран Данило $1.00
Фалінський Михайло 1.00
Косців Семен 1.00
Бойко Іван 1.00

ВІДДІЛ 157.

Бр. св. Йосифа в Бенвуд, В. Ва.

Жертва з каси відділу $10.00
Жертви від части членів 12.00

Разом $22.00

Баран Петро $1.00
Борсук Войтко 50
Домброва Франко 50
Канюк Дмитро 1.00
Канюк Павло 1.00
Козак Василь 1.00
Мисько Михайло 1.00
Снігур Григорій 1.50
Шевчик Михайло 1.00
Верещинський Адам 50
Бучко Андрій 50
Душіль Іван 1.50
Любчинський Яків 50
Перчук Прокіп 50

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Вистава драми „Душогуби". — Збірка на Сиротинець У. Н. Союза.

Мимо довготревалого страйку і теперішних не зовсім ще добрих життєвих відносин а декуди і безробіття, пасейські українські громадяни беруться щиро до праці на поли народнім.

Субота 20-го серпня б. р. була для пасейських громадян великим святом, бо в цей день відбулась вистава дуже поучаючої драми І. Тогобочного „Душогуби".

Драма була виставлена заходами „Української Православної Громади". Простора саля була переповнена людьми без ріжниці віроісповідань та політичних переконань. І це дуже відрадний знак, бо рідко трафлялось, щоб Українці ріжних партій і церков взаїмно собі помагали.

Що до самої вистави, то випала вона надзвичайно гарно. Це треба завдячити невтомимому учителеви гром. Королишиному, який потрафив з американських уроженців вишколити досить добрих українських аматорів. Прекрасні костюми, чисто український акцент, свобідні рухи, а найголовнійше чудові сольові і гуртові пісні усіх майже виступаючих аматорів були щиро винагороджувані ґрімкими оплесками вдоволеної публики.

Не забувають пасейські громадяни на своїх забавах і такі важні справи, як Захист-Сиротинець У. Н. Союза. Між другим а третим актом забрав слово гром. Пипюк, і візвав присутних гостей до складання жертв на Сиротинець. Дівчата школярки з капелюхами і кошиками увихались, збираючи добровільні жертви на Сиротинець У. Н. Союза.

Петро Задорецький,
Асторія, Лонґ Айленд.

Помилка.

Ті, що крізь помилки до правди добиваються,
Мудрцями називаються;
А ті, що своїм помилкам здаються,
Дурнями звуться.

І. Франко.

ВІДОЗВА

ДО РОДИМЦІВ З СЕЛА БОГДАНІВКИ, СКАЛАТСЬКОГО ПОВІТУ.

В нашім селі, Богданівці, задумали наші земляки побудувати Народний Дім. Вони звертались в тій справі до деяких з нас, що живемо в Америці, однак ніхто з тих, що одержав від них лист з просьбою, не проголосив його у ніякім часопису.

Тому я перший відзиваюся у часопису і прошу тих Богданівців, що живуть у Америці, щоби взялися до діла і або вибрали Комітет, якийби занявся збіркою на Народний Дім у нашім селі, або нехай кождий з Богданівців пішле сам від себе, що зможе, на так пожиточне діло, як будова Народного Дому.

Комітет у нашім селі, що занявся будовою, не має вже відваги звертатися другий раз до земляків з Богданівки, хоч будова Н. Дому вже зачалася, а на її докінчення нема грошей. Богданівці мають матеріял на будову дому, мають робочі руки, але не мають грошей на майстрів і инші річи, потрібні при будові дому. Згаданий Народний Дім має станути, коло церкви. Його величина буде 16×10. У тім домі буде міститися також кооператива, читальня і галя на представлення. Як бачимо, потреба такого дому конче потрібна нащим землякам у Богданівці. Звертаюся тому до усіх, що походять з Богданівки, щоби не жалували грошей на будову Народного Фому у своїм селі і слали свої датки на руки Комітету у нашім селі.

Василь Саюк,
210 W. 16 St., Northampton, Pa.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН ВОЛІ МАЗОВЕЦЬКОЇ, ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ПОВІТУ.

Дорогі Родимці!

Недавно одержав я просьбу від читальні „Просвіти" і звіт з грошей, виданих на купно дому у нашому селі, який коштував 300 долярів. На покриття сеї суми зложились гроші, прислані громадянином Николою Старущаком у сумі 195 долярів, та гр. Дмитром Олинюком у сумі 35 долярів. На доповнення решти потрібної суми пожичили наші односельчане трохи грошей а потрохи зложили самі з добровільних складок. Однак дім ще недокінчений, а що найгірше, що одна половина без даху, лише самі мури, так, що коли їх не покриється, то вони розсунуться і все пропаде.

Тому, Дорогі Родимці, не могучи сам богато помочи, в імени окносельчан Мазовецької Волі, звертаюся до Вас з просьбою помогти так гарному ділови, як збудовання Народного Дому, бо се буде твердиня наших земляків проти польської навали, що загрожує нашому народови. Комітет читальні „Просвіти", що занимається будовою „Народного Дому" у Волі Мазовецькій, складається з Володимира Салюка, Василя Гавриха, Павла Муринки і Михайла Яроша.

Хто з Родимців хотівби яких близщих інформацій у згаданій справі, нехай пише до мене на адресу:

Anthony Yaworsky,
709 Marcelles St.,
Syracuse, N. Y.

Лихо ходить не по дереву, а по людях.

—o—

Своя хата не ворог — коли прийдеш, то прийме.

—o—

У гостях добре, а дома ще лучше.

—o—

Плачем ділу не поможеш.

—o—

Ніхто не бачить, як сирота плаче.

ЦАР ГАКАШ.

(Турецьке оповідання).

—o—

Одна вбога жінка мала невеличкий шматок землі біля великої царської посілости. Цареві сподобалася земля тої вбогої жінки. Він забажав побудувати на ній літний двірець, тому зажадав від жінки, щоби продала йому цю свою посілість. Жінка ніяк не хотіла продати землі; казала, що не може розлучитися з батьківщиною.

Гакашеві (так звався той цар) не хотіли сказати, що жінка не пристає. Управитель царської посілости, без царевого відома, відібрав силою землю у жінки і побудував на ній літнище. Нещаслива жінка у розпуці пішла до великого судді Бечіра, щоби пожалітися йому на своє нещастя, яке на неї впало та щоби просити в нього поради.

Бечір уважно вислухав нещасну, осудив поступок царя та присудив, що цар, як голова правовірних, не має права до чужої власности, таксамо як не має ніодин горожанин права відбирати добро свого ближнього. Кадій (суддя) постановив приміром доказати цареві Гакашеві його неоправданий вчинок, якого він допустився супроти бідної жінки.

Одного гарного дня цар Гакаш зі своїм почотом веселився і частувався у своїм літнищі, побудованім на землі тої вбогої жінки. Нараз цар побачив, що до нього наближається суддя Бечір. Їхав на ослі а в руці держав порожній мішок. Счудований цар спитавєя кадія, що то значить такий приїзд.

— Оборонче правовірних! — відповів кадій Бечір. — Я прийшов просити тебе, аби ти зробив мені одну ласку і згодився, щоби я цей мішок наповнив цією землею, на якій ти тепер стоїш твоїми ногами!

Цар зараз пристав а суддя наповнив мішок землею, лишив його так і підійшов до царя та просив його, щоби зробив йому добрий вчинок і поміг піднести мішок та покласти на осла.

Цареві здавалася смішною така Бечірева просьба, але таки зігнувся, щоби помогти йому. Але коли й оба не могли піднести тяжкого мішка, цар пустив мішок і сказав:

— Мішок занадто тяжкий, я не всилі піднести.

— Чи тобі, оборонче правовірних, — сказав Бечір жалісно — такий тажкий той невеличкий мішок, у який ледви поміcтилася малесенька частиночка тої землі, що ти її неправно присвоїв собі від одної твоеї вбогої горожанки? А якжеж ти вдержиш на души тягар цілої землі, коли станеш перед вічним і праведним суддею, обвинуваченим в сьому, що забрав чужу власність?

Цар Гакаш, вражений таким приміром і докором, приступив до судді, обняв його і подякував йому та признав цей неправний поступок супроти вбогої жінки. Зараз віддав їй землю а в нагороду дав їй ще і це літнище.

Імя справедливого судді Бечіра увіковічнилося і ще тепер нарід згадує його з пошаною. А згадує й імя царя Гакаша, який був настільки мудрий і праведний, що, не кажучи ні словечка, покорився присудові справедливого судді Бечіра.

Переклав **М. Ходорівський.**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".